

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Design) โดยการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1: การสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาคนควา เอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของประกอบกับการศึกษาชมรายการโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพทั้งหมดด้วยตนเอง เพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ และการวัดทัศนคติซึ่งจะได้นำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์
2. สำรวจรายการโทรทัศน์เฉพาะที่เกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 4 แห่งในปัจจุบัน โดยสำรวจจากเอกสารการวางแผนผังการจัดรายการ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึง ธันวาคม 2523 เป็นเวลา 6 เดือน
3. กำหนดขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถามเป็น 2 ขั้นตอน คือ
 - 3.1 เกี่ยวกับขอเท็จจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม ทางด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (Socio-economic Status) โดแก่เพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ รวมทั้งลักษณะการชมโทรทัศน์เป็นแบบสอบถามชนิดคำถามปิด (Close-Ended Questionnaire) จำนวน 14 ข้อ และแบบคำถามเปิด (Open - Ended Questionnaire) จำนวน 1 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับเหตุผลที่คิดว่าควรปรับปรุงรายการโทรทัศน์เพื่อพัฒนาสุขภาพ
 - 3.2 เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อรายการโทรทัศน์เพื่อพัฒนาสุขภาพได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 หมวดคือ หมวดการรู้จักโรคและป้องกันโรค หมวดการรู้จักปฏิบัติตนเมื่อ

เจ็บป่วยหมวดการบริหารร่างกาย และหมวดการรู้จักรับประทานอาหารให้ถูกหลักโภชนาการ เป็นแบบสอบถามโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) โดยปรับปรุงตัวเลือกในการตอบแบบสอบถามออกเป็น 4 ระดับ จากน้อยไปสู่มาก ซึ่งแบ่งออกเป็นทางบวก 2 ระดับ คือ มาก และมากที่สุด ทางลบ 2 ระดับ คือ น้อย และน้อยที่สุด จำนวนคำถามมีทั้งหมด หมวดละ 6 ข้อ รวม 24 ข้อ

4. นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาอ่าน เพื่อตรวจแก้ไขถ้อยคำส่วนวนภาษาและเนื้อหาของคำถาม

ขั้นที่ 2: ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกรายการโทรทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งรวมสมาชิกทั้งเก่าและใหม่ทั่วประเทศจำนวน 30,000 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ เท่านั้น ซึ่งได้คัดเลือกออกจากสมาชิกทั้งหมดแล้วมีจำนวนทั้งสิ้น 6,050 คน (จำนวนยอดครั้งสุดท้ายเมื่อเดือนตุลาคม 2523)

กลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรที่ดีที่สุด ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ขนาดตัวอย่าง ใช้ตารางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 95% ($\alpha = .05$) ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 378 คน (ดูตารางในภาคผนวก ก หน้า 96)
2. การเลือกตัวอย่างใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random-Sampling)

ขั้นที่ 3 การทดสอบใช้แบบสอบถาม (Pre-Test)

เมื่อได้ขนาดตัวอย่างที่ต้องการแล้ว จึงให้ทำการทดสอบใช้แบบสอบถามโดยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มสมาชิกรายการโทรทัศน์ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกไว้จำนวน 50 ฉบับ หลังจาก Pre - Test แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจแก้ไขอีกครั้ง

ขั้นที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกไว้ตามที่อยู่ของสมาชิกทางไปรษณีย์ โดยเริ่มส่งตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2523 และกำหนดวันสุดท้ายของการส่งกลับคือวันที่ 31 ธันวาคม 2523 แล้วจึงนำแบบสอบถามที่ได้มาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อลงรหัส (Coding) ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อไป

การแจกและรวบรวมข้อมูลนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 ฉบับ ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 344 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.28 ของทั้งหมด และนำมาคัดเลือกได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น 267 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.55 ของแบบสอบถามที่ได้คืนมา หรือคิดเป็นร้อยละ 70.63 ของแบบสอบถามที่แจกไป

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

- ตัวแปรอิสระ : เป็นการพรรณาดัชนีข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง โดยคิดเป็นร้อยละ
- ตัวแปรตาม : วิเคราะห์โดยใช้มาตรการส่วนประมาณค่า โดยให้คะแนนความระมัดระวังความคิดเห็นดังนี้

น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1
น้อย	"	2
มาก	"	3
มากที่สุด	"	4

นำคะแนนที่ได้มารวมกันในแต่ละหมวด แล้วหาค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถ้าได้ค่าเฉลี่ย 2 ขึ้นไปถือว่ามีความทัศนคติในทางบวก คือ เห็นด้วย ถ้าได้ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 2 ลงมาถือว่ามีความทัศนคติในทางลบ คือไม่เห็นด้วย

การทดสอบสมมติฐาน

1. วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม 2 ได้แก่ เรื่องของเพศ ใช้ t - Test
2. วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ เรื่องของ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ใช้ F -Test โดยวิเคราะห์ทาง เดี่ยว One-way ANNOVA (Unequal n's)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดนี้ เป็นการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) ของศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย